

De Bosbengels

kleinschalige kinderopvang

VE Beleidsplan

De Bosbengels

Versie 3

Inleiding

In dit beleidsplan staat beschreven hoe Voorschoolse Educatie (VE) in de praktijk wordt aangeboden binnen kinderopvang De Bosbengels. We spreken hier over VE waarbij het binnen de opvang gaat over voorschoolse educatie. Het gaat hierbij om het aanbieden van een VVE programma en overige ontwikkelingsgerichte activiteiten. Dit beleidsplan wordt jaarlijks geëvalueerd en als het nodig is aangepast. Hierbij wordt meegenomen: eventuele nieuwe kwaliteitseisen, afspraken vanuit gemeentelijk overleg en onderwijsachterstanden, de dagelijkse praktijk en de stand van zaken binnen het opleidingsplan.

Onze Visie

De Bosbengels wil kinderen in een kansrijke omgeving begeleiden en volgen in hun spontane ontwikkeling, waarbij het welbevinden van het kind centraal staat.

Elk kind is uniek, het mag zijn zoals het is en moet zich kunnen handhaven in een wereld met andere mensen, normen en waarden. Ieder kind heeft zijn eigen talenten en mogelijkheden en heeft de drang om zich te ontwikkelen. Hierbij heeft het recht op een veilige omgeving. Onze visie vormt de grondslag voor het respect, recht en ruimte dat we voor al het leven op aarde dienen op te brengen. Deze missie en visie vormen samen het uitgangspunt van het pedagogisch beleid. In onze opvang wordt aandacht besteed aan het unieke van het kind. Daarbij is er aandacht voor de totale ontwikkeling van kinderen, waarbij verantwoorde opvang, zoals genoemd in de kwaliteitseisen van de Wet Kinderopvang, wordt geboden.

Wat is VE?

Voorschoolse educatie (VE) richt zich voornamelijk op peuters vanaf 2 jaar met een taalachterstand of Nederlands als tweede taal. Kinderen met een VVE verklaring binnen de opvang hebben een extra stukje begeleiding nodig om een eventuele ontwikkelingsachterstand bij te werken voordat ze naar de basisschool gaan. Dit kan door het stimuleren van het spreken in de Nederlandse taal te stimuleren, het vergroten van de woordenschat of het stimuleren van de taal- en spraakontwikkeling in het algemeen. Een goede basis zorgt ervoor dat het kind later goed mee kan komen op de basisschool.

De voorschoolse educatie wordt binnen de kinderopvang aangeboden met behulp van een VVE programma. Binnen kinderopvang De Bosbengels werken we met 'Uk en Puk'. Bij dit educatieve programma wordt de algehele ontwikkeling van het jonge kind gestimuleerd. Het VVE programma biedt een gestructureerde en didactische aanpak om de ontwikkelingsstimulering in de praktijk zo effectief mogelijk aan te bieden.

Binnen onze organisatie werken we met het VVE programma Uk & Puk.

De Bosbengels	VVE Uk en Puk
De Bosuultjes	VVE Uk en Puk

De volgende ontwikkelingsgebieden krijgen aandacht binnen de voorschoolse educatie:

- Taalontwikkeling, hierbij staat het bijvoorbeeld om het vergroten van de woordenschat
- Beginnende rekenvaardigheid, het leren tellen, leren meten en de oriëntatie in de ruimte en tijd
- Motorische ontwikkeling, er is aandacht voor het ontwikkelen van grove en fijne motoriek
- Sociaal- emotionele ontwikkeling, het stimuleren van zelfstandigheid, zelfvertrouwen en het samen spelen en werken

Voor wie is VVE?

Kinderen komen in de gemeente Oldambt in aanmerking voor VVE als ze voldoen aan het risicoprofiel dat de GGD in overleg met de gemeente hanteert of in het basisonderwijs een leerlinggewicht van 1.2 krijgt. Het risicoprofiel van de GGD bevat medische, sociale, maatschappelijke en taalkundige elementen. Het gaat daarnaast om de volgende elementen uit de landelijke definitie:

- Het opleidingsniveau van de ouders
- Land van herkomst van het kind en/ of de ouders
- Thuis taal
- Kinderen van inburgeraars
- Kinderen van expats
- Kinderen in een AZC
- De financiële situatie van de ouders
- Door de GGD wordt gemonitord op taalomgeving, taalinstrument en leergewicht.

Hoe krijgt een kind een VVE verklaring?

- Rechtstreeks vanuit de GGD, omdat het aan 1 van bovenstaande voorwaarden voldoet.
- De indicatie wordt gesteld door een jeugdarts of jeugdverpleegkundige van de GGD, die daarvoor een screeningsinstrument inzet.
- Ook kunnen pedagogisch medewerkers ouders doorverwijzen naar de jeugdverpleegkundige of zelf na toestemming van de ouders contact leggen, als ze vermoeden dat er sprake is van een peuter die in aanmerking komt voor een VVE indicatie.

Wanneer er doelgroepkinderen met een VE verklaring op de groep zitten dan wordt er gekeken waar de ontwikkelbehoefte van deze kinderen ligt. De pedagogisch professionals bieden deze kinderen de standaard activiteiten aan, waarin extra gelet wordt op de ontwikkelbehoefte. Ook kan het zijn dat er extra activiteiten aan worden geboden waarbij het specifieke ontwikkeldoel centraal staat. Dit kan bijvoorbeeld zijn op het gebied van taal of sociale-emotionele ontwikkeling.

Gericht op de totale ontwikkeling

Voorschoolse educatie is niet alleen gericht op ontwikkelingsachterstanden, maar op de totale ontwikkeling van kinderen ter voorbereiding op de basisschool. De SLO-doelen (Stichting Leerplan Ontwikkeling) van het basisonderwijs zijn in de activiteiten verwerkt. Binnen kinderopvang De Bosbengels wordt het VVE-programma aangeboden aan alle kinderen van 2-4 jaar. Aan doelgroepkinderen (kinderen met opvallend gedrag/ontwikkeling of een VVE indicatie) wordt extra begeleiding gegeven om de ontwikkeling te stimuleren. We kiezen er bewust voor om de activiteiten aan te bieden in een mix van doelgroepkinderen en niet-doelgroepkinderen. De (extra) aandacht op het gebied van taal- en sociale ontwikkeling is goed voor alle kinderen en gebleken is dat kinderen in een 'mix-groep' veel van elkaar kunnen leren.

Het VE-beleid van De Bosbengels bestaat uit:

- het aanbieden van een VVE-programma door gekwalificeerd personeel;
- het aanbieden van activiteiten binnen de kinderopvang gericht op het stimuleren van de ontwikkelingsdomeinen taal, rekenen, motoriek, en de sociaal-emotionele ontwikkeling;
- een aanbod van 16 uur VE per week voor doelgroepkinderen;
- samenwerking met de GGD;
- samenwerking met het basisonderwijs;
- het stimuleren van een doorgaande leerlijn door middel van een papieren of een persoonlijke overdracht bij het overgaan naar de basisschool;
- Sociaal Werk Oldambt
- opleiden en bijscholen van personeel
- vergroten van ouderbetrokkenheid (bij het VVE programma);
- het doorverwijzen/stimuleren van ouders van doelgroepkinderen naar taalonderwijs denkend aan logopedie of de taaltrein.

Geen VVE groep maar wel het aanbod VVE

Binnen kinderopvang De Bosbengels is er één groep. Wij bieden alle kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar de basis van het VE aanbod aan. Vanuit deze basis wordt er gewerkt aan de hand van de aangeboden thema's van Uk & Puk. Op de groepen is het thema zichtbaar aan de hand van de woordkaarten, een themabord en het aanbieden van activiteiten uit de themakatern. De uitgevoerde activiteiten worden geregistreerd in de registratie van de groep.

De pop Puk is een echt maatje voor de kinderen en dagelijks maken zij samen met hem kennis met de overstap naar de basisschool aan de hand van een kringmoment en het gebruik van dagritmekaarten. Tijdens het kringmoment worden de dagen van de week besproken en wordt er gekeken wat voor weer het die dag is.

De groep is uitdagend ingericht met voldoende verschillende hoeken waarin kinderen zelfstandig maar ook samen tot spel komen. Daarbij staat het grijpen en creëren van kansen de gehele dag centraal. Een kindje van 1 wat opmerkt dat hij handjes en voetjes heeft biedt een mooie kans, welke door de pedagogisch professional gepakt kan worden, om de woordenschat van het kind te vergroten en er een gesprekje over aan te gaan.

Naast de activiteiten vanuit het VE programma Uk & Puk wordt de brede ontwikkeling gestimuleerd aan de hand van de activiteiten welke beschreven staan verderop in 'Overzicht ontwikkelingsgerichte activiteiten per leeftijd'.

Kansen creëren en kansen grijpen

VE is binnen de opvang een continu proces. Het grootste gedeelte van de dag wordt er ontwikkeling stimulerend gewerkt. Er zijn vaste momenten in de dag dat er VE activiteiten worden aangeboden. Dit zijn momenten tijdens het aan tafel en/of in de kring. Er wordt dagelijks voorgelezen (het themaboek van Uk & Puk komt dagelijks aan bod). Peuteropvang wordt bij kinderopvang de Bosbengels in de ochtend aangeboden van 8.30 - 12.30.

Kansen creëren en kansen grijpen

Naast deze standaard activiteiten zijn de pedagogisch professionals getraind om gedurende de dag kansrijke momenten te creëren en te grijpen. Dit houdt in dat er kansen worden gecreëerd om de ontwikkeling te stimuleren maar ook worden er kansen gegrepen waar een kind zelf mee komt. Een voorbeeld bij het creëren en grijpen van kansen kan een activiteit zijn waarbij kinderen ervaren wat warm en koud is aan de hand van ijsblokjes en warme kleding (kans creëren). Deze kans wordt door de pedagogisch professional bewust aangeboden. Kansen grijpen gebeurt binnen onze opvang oneindig veel in een dag. Een voorbeeld kan zijn wanneer een kind buiten ziet dat het sneeuwt. De pedagogisch professional speelt hierop in door met het kind naar buiten te kijken. Misschien zien de andere kinderen het ook? Vanuit deze beleving wordt er gesproken over het weer, er worden ervaringen gedeeld en er worden woorden benoemd die hierbij aansluiten. Ook kan het zijn dat de pedagogisch professional vervolgens een activiteit aanbiedt welke hierbij aansluit (kansen creëren).

Binnen de dagopvang zijn er veel verzorgingsmomenten (verschonen, tafelmoment en aankleden). Ook deze momenten worden bewust gebruikt als kansrijke momenten. Tijdens deze momenten worden de kinderen gestimuleerd in hun ontwikkeling door vragen te stellen en gesprekjes die gevoerd worden. Op deze momenten wordt er ingespeeld op wat er bij het 4 kind speelt. Is het thema bijvoorbeeld 'Wat heb jij aan vandaag?' dan kijkt de pedagogisch professional of zij hier tijdens een verzorgingsmoment op in kan spelen. Heeft het kind bijvoorbeeld een nieuwe broek aan? En wat voor kledingstukken zien we op dat moment nog meer? Of welke kleur is zijn shirt vandaag?

Samenvattend is ons VE aanbod een continue proces met vaste VE momenten welke dagelijks terugkeren en momenten waarin de ontwikkeling gestimuleerd wordt tijdens het gehele dagritme.

In grote of kleine groep of 1 op 1

Het aanbieden van voorschoolse educatie gebeurt binnen Kinderopvang de Bosbengels op verschillende manieren:

- aan de hele groep door het aanbod van activiteiten die aansluiten bij de gehele ontwikkeling;
- in kleine groepen activiteiten gericht op een bepaald ontwikkelingsgebied. Dit kunnen activiteiten zijn als een spel, het voorlezen van boekjes of een activiteit gericht op fijne of grove motoriek of de sociaal-emotionele ontwikkeling;
- 1 op 1 activiteiten, met name voor doelgroepkinderen. Tijdens deze activiteit wordt aandacht geschonken aan het ontwikkelingsgebied dat extra zorg nodig heeft.

Bij het aanbieden van bovenstaande activiteiten wordt door de pedagogisch professionals gekeken hoe de groepssamenstelling in elkaar zit. Zo worden VVE kinderen en kinderen waarbij de ontwikkeling goed verloopt gemixt in een groep. Op deze manier stimuleren we de zone van de naaste ontwikkeling. Hierbij kijken we eerst wat een kind zelfstandig kan, dit noemen we de actuele ontwikkeling. Waar een kind hulp bij nodig heeft is de naaste ontwikkeling en het gebied ertussen is de zone van de naaste ontwikkeling. We bieden activiteiten aan wat een kind nog niet zelfstandig kan maar wel wanneer een pedagogisch professional er ondersteuning bij geeft.

Kindbespreking

Tijdens de groepsbesprekingen met de teamleider worden de opvallende kinderen besproken. Met elkaar wordt er gekeken wat het betreffende kind nodig heeft om in ontwikkeling te komen of wat de hulpvraag is. De teamleider kijkt samen met de pedagogisch professional of de inzet van de pedagogisch coach wenselijk is of dat het kind besproken wordt met de VE coach zodat zij de casus mee kan nemen naar het Jonge kind overleg.

De pedagogisch coach

De pedagogisch coach begeleidt de pedagogisch professionals op de groep bij het aanbieden van VE aan kinderen met een VVE verklaring.

De pedagogisch coach ondersteunt de pedagogisch professionals met behulp van mentorgesprekken, observaties, adviezen, groepsconsultaties, het gebruik van pedagogisch educatief beeld coaching etc. Ook kijkt zij mee bij de inrichting van de ruimte en ondersteunt tijdens oudergesprekken.

Mentorgesprekken

Tijdens de mentorgesprekken bespreekt de VE coach zes-wekelijks de ontwikkeling van de doelgroepkinderen. Samen met de pedagogisch professional wordt er gekeken wat het kind nodig heeft op de groep om in ontwikkeling te komen en welke acties er nodig zijn.

Ontwikkelingsstimulering vanuit Uk en Puk

Spraak- en taalontwikkeling

Om de spraak- en taalontwikkeling te stimuleren vanuit Uk & Puk wordt er gewerkt aan de volgende aspecten:

- Taalinhoud – het leren van nieuwe woorden in een betekenisvolle context. Vanuit het programma werken we met de woordenlijsten en woordkaarten. Als eerst worden de woorden geselecteerd, vervolgens verduidelijkt, er wordt meerdere malen mee geoefend en gecontroleerd of de kinderen de woorden beheersen.

- Communicatie – de pedagogisch professional verwoordt wat de kinderen doen en ervaren. Daarbij stimuleren zij de interactie door open en prikkelende vragen te stellen. De activiteiten van Puk zijn zodanig opgezet dat er veel gelegenheid is tot interactie en communicatie.

- Taalvorm – door een rijk taalaanbod, het voorlezen van boekjes en het zingen van liedjes leren kinderen de regels van de taal.

- Taalruimte – door kinderen te tijd te geven om te reageren, kan de pedagogisch professional hem stimuleren eenvoudige problemen zelf op te lossen. Door hen ruimte te geven om na te denken. Door even af te wachten wordt aan het kind de gelegenheid gegeven om zelf over iets na te denken voor het een antwoord geeft.

- Voorlezen – binnen ieder thema staat een voorleesverhaal centraal. Daarnaast worden er iedere dag boekjes voorgelezen en is er de mogelijkheid voor de kinderen om zelfstandig boekjes te lezen.

Sociale- en emotionele ontwikkeling

Kinderen leren omgaan met zichzelf en de ander. Hierbij leren ze wat hun eigen en andermans gevoelens zijn. Er wordt hierbij gewerkt vanuit een gevoel van veiligheid. Vanuit hier kan het kind rekenen op de steun van de pedagogisch professional en zich verder ontwikkelen. Dit gebeurt door activiteiten in een kleine en grote groep uit te voeren.

Motorische ontwikkeling

- Sensomotorische ontwikkeling – hierbij wordt de ontwikkeling van de zintuigen en de motoriek gestimuleerd. Door te doen en tegelijkertijd waar te nemen leert een kind de wereld om zich heen kennen.
- Grote motoriek – de grote spiergroep wordt gestimuleerd door kinderen voldoende bewegingsvrijheid te geven. Groot motorisch spel komt dagelijks binnen het dagritme aan bod.
- Fijne motoriek – de fijne motoriek wordt gestimuleerd door verschillende activiteiten, denkend aan bijvoorbeeld knippen, tekenen en verven. We stimuleren hiermee de ontwikkeling van de arm-handfunctie.
- Lichaamsbesef – er worden vanuit het VVE programma regelmatig activiteiten uitgevoerd waarbij het eigen lichaam centraal staat. Bijvoorbeeld het benoemen van de lichaamsdelen of elkaar nadoen.

Rekenprikkel

- Meten – spelenderwijs maken kinderen kennis met het begrip ‘meten’. Zo kijken ze bijvoorbeeld of een reus op een kabouterstoel past en of een dik boek in een kleine tas past. Hierbij worden verschillende eigenschappen benoemd zoals groot en klein, zwaar en licht en koud en warm.
- Ruimtelijke oriëntatie – in meerdere activiteiten wordt gewerkt aan ruimtelijke oriëntatie. Het begint bij lichaamsbesef, vervolgens wordt de groepsruimte verkend en worden er verstop spelletjes gedaan. Zo praten de kinderen ook met elkaar over waar bepaalde spullen staan of waar ze terecht komen.
- Ontluikende gecijferdheid – de kinderen maken kennis met de telrij en het tellen. De nadruk ligt hierbij op het kennis maken met. Het werkelijke tellen wordt pas in de kleuterperiode geleerd.

Overzicht ontwikkelingsgerichte activiteiten per leeftijdscategorie

2-4 jaar	
Taalontwikkeling (1)	Rekenen (beginnende gecijferdheid) (2)
<ul style="list-style-type: none"> • (interactief) voorlezen • liedjes zingen passend bij de dagrituelen (‘smakelijk eten’, ‘opruimen’, ‘welke dag is het vandaag?’, ‘Goedemorgen ... , leuk je weer te zien’). • ‘s ochtends in de ‘kring’	<ul style="list-style-type: none"> • een start maken met het aanbieden van leren tellen • kinderen bewust maken van het feit dat ze bijvoorbeeld twee schoenen hebben, twee handen enz. • schoenen pakken (twee) • bij het brood kiezen tussen grote en

<ul style="list-style-type: none"> • afsluitmoment (bijvoorbeeld Puk naar bed) • 's middags activiteit als "Uk en Puk" of spelletjes in de kring • interactie tussen kind en pm'er • 'benoemen wat je ziet en zeggen wat je doet'. <p>Op de groep wordt er met het VVE programma Uk en Puk gewerkt. Tijdens een thema werken we met woordkaarten om de woordenschat te vergroten.</p>	<p>kleine stukjes</p> <ul style="list-style-type: none"> • tellen in de kring • tijdens activiteiten worden de aspecten, groot, klein, tellen, vormen en kleuren regelmatig behandeld • de kinderen worden in contact gebracht met de basis van tijd. Zo wordt er vaak verteld: "We gaan nog 5 minuten spelen". • bewegend leren. Dans en beweging in combinatie met begrippen (groot, klein, de kleuren, tellen etc.)
(Sensio) Motorische ontwikkeling (3)	Sociaal- emotionele ontwikkeling (4)
<ul style="list-style-type: none"> • buiten spelen • creatieve activiteiten • beweegkriebelsknutselen • dansen en bewegen op muziek • zelf de eerste boterham smeren • belevingsbakken/ belevingsactiviteiten 	<ul style="list-style-type: none"> • interactie tussen kinderen stimuleren • het leren samen spelen "samen delen samen spelen" • vrij spel binnen • buiten spelen • activiteiten in kleine groepjes. • Aan tafel eten met de hele groep. • Emoties leren ontdekken en herkennen.

Bij het aanbieden van de activiteiten letten we op de volgend punten:

- De activiteiten worden bij voorkeur in kleine groepjes gedaan.
- We bevorderen zoveel mogelijk de interactie tussen de kinderen.
- We benoemen wat we doen en zeggen wat we zien.
- We gebruiken niet te (veel) eenvoudige woorden en zinsconstructies.
- We 'lokken' mondeling taalgebruik uit: stellen uitdagende, open vragen. We geven kinderen voldoende tijd om te reageren.
- We observeren de kinderen, zodat we weten wat hun ontwikkelingsniveau is.
- We zorgen dagelijks voor een gepland activiteiten aanbod, met uitdagende activiteiten die zijn afgestemd op het niveau van de groep.
- We benutten spontane situaties en routines voor activiteiten die de ontwikkeling stimuleren.
- We letten op het efficiënt laten verlopen van de 'overgangen' op een dag. Hierbij maken we gebruik van het inzetten van liedjes.

Inrichting ruimte en materialen

De Bosbengels staat voor huiselijke opvang. Zoveel mogelijk proberen we een 'thuisgevoel' te creëren door speelhoekjes te maken zoals een poppenhoek, bouwhoek en leeshoek. Op die manier kunnen de kinderen zelf kiezen waar ze mee willen spelen en kan het kind zich terug trekken in een hoekje.

Kinderen hebben hun eigen interesses en wij bieden de mogelijkheid om tijdens vrij spel zelf het spelmateriaal te kiezen wat ze het leukste vinden. De groepsruimten richten we uitnodigend in, zodat de kinderen zich aangetrokken voelen om met het speelgoed te spelen. We richten de poppenhoek bijvoorbeeld zo in, dat de kinderen direct 'aan tafel' kunnen. Op de groepen is voldoende (spel)materiaal aanwezig voor het aanbieden van VE. Zo is er op iedere groep een Puk pop aanwezig met bijpassende kledingstukken, spellen gericht op de leeftijd van de groep en de materialen die horen bij het VVE programma Uk & Puk. Dit zijn de knieboeken, het activiteitenboek en de kijkboeken. Ook richten we waar mogelijk een themahoek in gericht op het thema dat centraal staat.

Met de pop Puk ontwikkelen de kinderen zich op een speelse manier. Puk is het speelkameraadje van de kinderen op de groep. Hij maakt altijd wel iets mee wat de kinderen zullen herkennen. Hij heeft bijvoorbeeld nieuwe schoenen of is verkouden. Puk biedt troost en is een vriendje bij wie kinderen zich veilig voelen. Kinderen kunnen zich identificeren met Puk, aan hem durven ze fantasieën, ideeën, gedachten en gevoelens te vertellen. Via Puk kunnen de pedagogisch professionals de kinderen betrekken bij een activiteit en kunnen ze op een veilige en speelse manier interactie met de kinderen uitlokken. Puk heeft dan ook in de meeste activiteiten, die in een grote en kleine groep worden aangeboden, een actieve rol.

Samenwerking gemeente Oldambt

Gemeenten hebben een regierol bij het verzorgen van een goed voorschools aanbod voor alle jonge kinderen met een (taal)achterstand. Om dit aanbod te realiseren en om al deze kinderen te bereiken, maakt de gemeente afspraken met kinder- en peuteropvang. De gemeente Oldambt verleent subsidie voor de uitvoering van VE beleid. Naast een verlaagd tarief voor kinderen met een VVE verklaring (3e en 4e dagdeel gratis).

Aangetoond is dat VVE programma's het meest effectief zijn als kinderen minimaal 3, en bij voorkeur 4 dagdelen door het programma bereikt worden. Voor voorschoolse educatie geldt de (landelijke) regel dat kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar minimaal 960 uur (16 uur per week) moeten kunnen afnemen.

Ons VE aanbod is als volgt:

Hele dagopvang groep: 40 weken per jaar, VE aanbod 4 uur per dag van maandag tot en met donderdag van 8.30 tot 12.30. Tijdens schoolvakanties is er geen aanbod VVE.

In de ochtend starten zij met een gezamenlijk kringmoment waarin de namen van de kinderen en de dagen van de week worden besproken. Ook kijken ze naar het weer buiten, tellen tot 10 en voeren vaak een groeps- of motorische activiteit uit, zingen liedjes of lezen een boek. De rest van de ochtend bestaat uit vrij spel (zowel binnen als buiten) waarbij de pedagogisch professional aansluit en het spel verrijkt. Ook worden er VE activiteiten aangeboden, aan de hand van het VVE programma Uk & Puk, gericht op de gehele ontwikkeling. Dit gebeurt bij voorkeur in een kleine groep of individueel. Hierbij wordt rekening gehouden met het niveau van het kind, de samenstelling van de groep en de ontwikkelbehoefte. Ook in de namiddag is er ruimte voor educatieve activiteiten en vrij spel zowel binnen als buiten. Tijdens alle VE-uren wordt er gebruik gemaakt van kansrijke momenten creëren en grijpen, zoals eerder vermeld. Er is tenminste één beroepskracht voorschoolse educatie aanwezig per 8 kinderen in de leeftijd 2-4 jaar.

Toeleiding naar de peuteropvang

De medewerking vanuit GGD is van groot belang voor de toeleiding van peuters naar de peuteropvang. In Oldambt hebben GGD en peuteropvang nauw contact. GGD registreert of een kind gebruik maakt van peuter- of dagopvang. In het geval van zorg om de ontwikkeling van kinderen adviseren zij dringend om de peuter- of dagopvang te bezoeken.

Doorgaande lijn

Het observeren van kinderen is een continue proces. Als er iets opvalt aan een kind wordt dit besproken met de collega's op de groep. Naast kindbesprekingen op de groep, overleggen we tijdens de groepsbesprekingen ook over de kinderen in de groep. Eventuele bijzonderheden bespreken we met ouders.

De observatielijsten bij De Bosbengels worden ingevuld bij de leeftijd van 2.3 jaar, 3.0 jaar en 3.9 jaar. Bij het overgaan naar de basisschool wordt deze observatie opgestuurd naar de basisschool na toestemming van de ouders als deze met hen is besproken (dit wordt papieren of koude overdracht genoemd). Als er zorgen zijn (geweest) denkend aan een taalachterstand of zorgen in de huiselijke sfeer, vindt er een persoonlijke (warme) overdracht plaats. Hierin worden de handelingen en ontwikkelingen rond de peuter besproken. Indien gewenst komt de IB-er van de betreffende basisschool op locatie om de peuter te observeren. Hierna volgt een papieren of persoonlijke (voorheen koude of warme overdracht genoemd) overdracht naar school.

Binnen De Bosbengels wordt de papieren observatiemethode van Uk en Puk gebruikt.

De mentor observeert de kinderen vanaf 2 jaar op de volgende momenten: 26, 32, 38 en 44 maanden. Hierbij wordt gekeken naar de ontwikkelingslijnen van het SLO, namelijk de sociaal- emotionele ontwikkeling, motorische ontwikkeling, taalontwikkeling en rekenontwikkeling.

In overleg met naaste collega's, ouders, pedagogisch coach en het consultatiebureau wordt er gekeken welk ontwikkelingsgebied extra stimulering nodig heeft. Er wordt met de pedagogisch coach gekeken welke activiteiten er op de groep worden aangeboden om de achterstand in te halen. De activiteiten die met de VVE kinderen worden gedaan worden geregistreerd (kort en bondig). Aan de hand van de observaties en de registratie van de activiteiten wordt gekeken welke groei het kind maakt of waar het blijft stil staan in de ontwikkeling.

Basisscholen in Scheemda

OBS Futura

CBS Annewieke

Beide scholen zitten in Kindcentrum De Zwerm

Thematisch werken

Gedurende het jaar wordt er gewerkt met thema's. Vanuit de trainingen van Uk & Puk wordt een themaoverzicht gemaakt waarin de thema's voor het daaropvolgende jaar zijn ingedeeld.

Naast de standaard feestdagen en seizoenen wordt er elke zes weken met een ander thema van Uk & Puk gewerkt. Binnen de opvang volgt na elk thema een 'stopweek' waarin het volgende thema wordt voorbereid. In deze week bieden we VE activiteiten aan die aansluiten op de belevingswereld van het kind.

In 2025 komt Uk & Puk 2.0 beschikbaar. Het VE programma Uk & Puk is vernieuwd met maar liefst 10 nieuwe thema's. Nieuwe inzichten, wetenschappelijk onderzoek en wijzigingen in de landelijke wet- en regelgeving zijn verwerkt in Uk & Puk 2.0. De meest recente aanbodsdoelen van het SLO zijn gebruikt, interactievaardigheden zijn in het programma verwerkt en opbrengstgericht werken wordt ingezet.

Tijdens een thema wordt de gehele ontwikkeling van ieder kind gestimuleerd door middel van activiteiten. Er is een themahoek en er worden boekjes bij de bibliotheek gehaald die aansluiten bij het thema dat centraal staat, deze boeken worden zes weken lang herhaald.

Puk thema's:

Welkom Puk!

In dit thema maken de kinderen kennis met Puk, de handpop. Puk komt voor het eerst bij de opvang.

Een groot deel van de kinderen zal al bekend zijn met de opvang. Zij kunnen Puk wegwijs maken in de groep. De kinderen die de opvang nog niet zo lang bezoeken, profiteren van de ervaringen van de oudere peuters. Samen met de kinderen ontdekt Puk de verschillende speelmogelijkheden in de groep. Daarbij ontdekken ze regelmatig dat spullen niet schoon zijn of niet op hun plek liggen. Het is dus tijd om schoon te maken en op te ruimen. Zo wassen de kinderen de kleren van Puk, maken ze blokken uit de bouwhoek schoon en ruimen ze op tijdens het zingen van een opruimlied.

Knuffels

Knuffelen met je knuffels, maar ook met papa en mama, met de leidster en misschien wel met andere kinderen. Bij 'knuffelen' hoort aaien met je handen en je wangen, lief zijn voor elkaar, vriendjes worden... Een groot aantal van deze dingen zullen binnen dit thema aan bod komen. De kinderen nemen hun favoriete knuffel mee naar de groep en ondernemen samen allerlei activiteiten. Zo brengen ze hun eigen knuffel naar bed in de slaapkamerhoek en helpen Puk, die ruzie heeft met een andere knuffel, om weer vriendjes te worden. Ook ontdekken de kinderen hoe verschillende soorten materialen aanvoelen tijdens de snoezel-activiteit.

Hatsjoe!

Puk is ziek. Hij is verkouden. De kinderen zorgen voor de zieke Puk, gaan op ziekenbezoek en brengen een bezoek aan de dokter. Gelukkig is Puk aan het einde van het thema weer beter. De nadruk ligt in dit thema dan ook op ziek zijn en weer gezond worden.

Ik en mijn familie (Uk & Puk)

In het thema 'Ik en mijn familie' staat familie centraal. De kinderen ontdekken welke mensen bij hun familie horen. Ze praten over jong en oud, verschillende familieleden, verjaardagen en samen dingen doen. Zo maken de kinderen bijvoorbeeld kennis met gezelschapsspelen, doen alsof ze gaan logeren bij om, beelden ze familieleden uit en maken ze een collage met familiefoto's.

Wat heb jij aan vandaag?

In Wat heb jij aan vandaag? staat kleding centraal. De kleren van de kinderen zijn het startpunt van de activiteiten. De kinderen verkleden zich voor een modeshow, ze kijken naar feestkleding en praten over hun kleren. Verder wordt Puk geholpen zijn koffer in te pakken om bij de kinderen te gaan logeren.

Regen

Het regent vaak. Peuters hebben daarom ervaring met regen. Ze kennen het geluid van regen en ze weten dat ze in de regen nat kunnen worden. In dit thema leren de kinderen al spelend en ontdekkend allerlei begrippen die te maken hebben met regen en ze experimenteren met (weer)geluiden.

Dit ben ik!

In dit thema staat het gezicht van de kinderen centraal. De kinderen bekijken uit welke onderdelen het gezicht bestaat en wat je met de verschillende gezichtsonderdelen kunt doen. Ze ruiken met hun neus, poetsen hun tanden, maken hun gezicht schoon en kijken afwisselend boos en blij.

Eet smakelijk!

In dit thema staat eten centraal. De kinderen proeven wat lekker smaakt en wat vies, bakken koekjes die ze vervolgens opeten, dekken de tafel in de huishoek en in de afsluitende activiteit worden de ouders uitgenodigd om allerlei lekkers van thuis mee te nemen en dat samen met de kinderen in de speelzaal op te eten.

Reuzen en kabouters

Het thema 'Reuzen en kabouters' start met een verhaal over een kabouter en een reus die samen spelen. Naar aanleiding van het verhaal gaan de kinderen aan de slag met de begrippen groot en klein. Ze ervaren zelf hoe het is om ergens te klein of te groot voor te zijn. Ze bewegen zich als een reus of een kabouter en ze vergelijken grote en kleine voorwerpen in de zaal.

Oef, wat warm!

Het warme weer in de zomer geeft aanleiding om lekker met water te spatten, ijsklontjes te maken en ijsjes te kopen in de ijscohoek. De kinderen helpen Puk af te koelen en spelen het verhaal na van Floortje, het varken dat afkoeling zoekt in het water. Ook experimenteren de kinderen met voorwerpen in het water. Welke spulletjes blijven drijven en welke zinken? Veel activiteiten vinden buiten plaats.

Ik ben Kunstenaar

Alles in dit thema staat in het teken van kunst. Het gaat om het ontdekken van kunst en de eigen creativiteit van de kinderen. Creativiteit doet een beroep op de zintuigen en bij uitvoering van een creatieve uiting doet het een beroep op de motoriek. Ook doet het een beroep op de sociaal emotionele ontwikkeling: ik vind mooi wat ik mooi vind. Bij kunst mag dat! De kinderen verkennen materialen, kleuren en vormen.

Thema's Uk & Puk 2.0

In het eerste kwartaal van 2025 zijn de 10 nieuwe thema's van Puk beschikbaar gekomen. Een deel van de thema's komt overeen met de oude thema's van Uk en Puk. De nieuwe thema's zijn:

Welkom in onze groep!

In dit thema maken de kinderen kennis met de groep, de pedagogisch professionals en met elkaar. Er is aandacht voor wennen, dagritme, regels en routines. Kinderen leren gevoelens benoemen, maken contact met anderen en ontwikkelen een gevoel van veiligheid en vertrouwen binnen de groep.

Puk in het verkeer

Dit thema staat in het teken van verkeer en verkeersveiligheid. Kinderen maken spelenderwijs kennis met verkeersmiddelen, verkeersregels en het herkennen van situaties in het verkeer. Er wordt gewerkt aan taalontwikkeling, oriëntatie in de omgeving en het leren omgaan met veiligheid.

Samen feestvieren

In dit thema ontdekken kinderen wat feesten zijn en waarom mensen feestvieren. Er is aandacht voor verschillende soorten feesten, tradities en rituelen. Kinderen leren gevoelens herkennen, samen vieren en rekening houden met elkaar. Dit thema sluit goed aan bij diversiteit en ouderbetrokkenheid.

Groeien en bloeien

Dit thema richt zich op groei en ontwikkeling. Kinderen ontdekken hoe mensen, dieren en planten groeien. Er wordt aandacht besteed aan veranderingen, verzorging en natuur. Het thema stimuleert verwondering, taalontwikkeling en het besef van tijd (groeien kost tijd).

Kijk mij eens!

In dit thema staat het kind centraal. Kinderen ontdekken wie ze zijn, wat ze kunnen en wat hen uniek maakt. Er is aandacht voor zelfvertrouwen, emoties, lichaam en zintuigen. Kinderen leren zichzelf te laten zien en krijgen ruimte om trots te zijn op hun eigen kunnen.

Kom bij mij thuis

Dit thema draait om het gezin en de thuissituatie. Kinderen praten over hun huis, familie en dagelijkse routines. Er is aandacht voor verschillen en overeenkomsten tussen gezinnen. Het thema stimuleert taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling en het betrekken van de thuissituatie bij de opvang.

Smakelijk eten

In dit thema staat eten centraal. Kinderen ontdekken verschillende soorten voedsel, smaken en eetmomenten. Er is aandacht voor gezond eten, samen eten en hygiëne. Het thema sluit aan bij dagelijkse routines en stimuleert taalontwikkeling, zintuiglijke ervaringen en zelfredzaamheid.

Puk helpt op de boerderij

Dit thema laat kinderen kennismaken met het leven op de boerderij. Dieren, natuur en verzorging staan centraal. Kinderen leren waar producten vandaan komen en wat dieren nodig hebben. Het thema biedt veel mogelijkheden voor rollenspel, woordenschatuitbreiding en het stimuleren van zorgzaam gedrag.

We gaan op avontuur

In dit thema gaan kinderen op ontdekking. Ze verkennen nieuwe plekken, materialen en situaties. Er is aandacht voor nieuwsgierigheid, probleemoplossend denken en samenwerken. Het thema stimuleert motorische ontwikkeling, taal en fantasie.

Fit met Puk

In dit thema staat bewegen en gezond leven centraal. Kinderen ontdekken wat hun lichaam kan en waarom bewegen belangrijk is. Er is aandacht voor motorische ontwikkeling, lichaamsbesef en het herkennen van signalen van het lichaam (moe, sterk, ontspannen). Bewegen gebeurt spelenderwijs en passend bij de leeftijd.

Ouderbetrokkenheid

Ouderbetrokkenheid is een belangrijke voorwaarde voor het slagen van een VVE programma. Op verschillende manieren informeren we ouders en proberen we hen te betrekken bij een (nieuw) thema.

- Tijdens de overdracht brengen we ouders op de hoogte van het thema dat centraal staat en vertellen we hen welke (extra) activiteiten er zijn uitgevoerd.

Aan het begin van een nieuw thema worden de ouders via een themabrief op de hoogte gesteld van het nieuwe thema. In de themabrief staan suggesties voor de ouders om activiteiten, die aansluiten bij het thema, ook thuis aan te bieden. Alle ouders van de opvang krijgen de themabrief gemaild, de doelgroepkinderen krijgen de brief op papier mee naar huis.

- Tussentijds bespreken we met ouders hoe het met (de ontwikkeling van) hun kind gaat. De mentor nodigt de ouders uit voor een 10-minuten gesprek na het moment van observeren.

Deskundigheid

Pedagogisch professionals die werkzaam zijn op (VE) groepen beschikken, naast een beroepsopleiding voor dagopvang, over een bewijs dat met gunstig gevolg scholing is afgerond specifiek gericht op het vroegtijdig bestrijden van achterstanden bij jonge kinderen of het werken met voor- en vroegschoolse educatieprogramma's.

Daarnaast is er de overgangsregeling die de inzet van pedagogisch professionals mogelijk maken die bezig zijn met deze specifieke VE scholing. Deze pp'ers mogen alleen worden ingezet naast een volledig geschoolde VE beroepskracht en:

- mogen niet eerder zijn ingeschreven voor dergelijke scholing,
- moeten beschikken over de 3F taaleis op de onderdelen Mondelinge Taalvaardigheid en Lezen
- de periode mag niet langer duren dan 3 maanden voor de aanvang van de scholing begint en maximaal twee jaar na aanvang van de scholing.

Deze regeling staat beschreven in: Besluit van 23 januari 2019 tot wijziging van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie in verband met het invoeren van een regeling voor zij-instromers in de voorschoolse educatie.

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2019-34.html>

- Op het moment dat er geen VE aanbod is, hoeft niet te worden voldaan aan de VE voorwaarden (beroepskwalificatie).

VE beleid: evaluatie & nieuwe doelstellingen

Evaluatie 2026

Het VE beleidsplan wordt in juni en december geëvalueerd.

Opleiding en training VE

Training Uk & Puk

Binnen de organisatie werken we met het educatieve programma Uk & Puk. Het grootste deel van onze pedagogisch professionals heeft de training Uk & Puk gevolgd. Een aantal pedagogisch professionals heeft de training inmiddels afgerond. Wij hebben gekozen voor de training van Timpaan en van KiKi. Dit omdat het gericht is op verschillende VVE aanbieders en dus breed inzetbaar is.

Inhoud basis training

Tijdens de training Uk & Puk maken de pedagogisch professionals kennis met het programma en weten hoe zij hiermee in de praktijk kunnen werken. De training bevat 12 trainingen gericht op het stimuleren van de brede ontwikkeling van het jonge kind:

Training 1: Introductie van het programma Uk & Puk

Training 2: Planning en organisatie

Training 3: Interactievaardigheden

Training 4: Sociaal-emotionele ontwikkeling

Training 5: De spel, speelleeromgeving en themahoeken

Training 6: Spraak- en taalontwikkeling

Training 7: Motorische en zintuiglijke ontwikkeling

Training 8: Kunstzinnige oriëntatie

Training 9: Rekenprikkel

Training 10: Resultaatgericht werken

Training 11: Werken met boeken

Training 12: Ouderbetrokkenheid

Vversterk-traject

Van oorsprong werd Vversterk aangeboden als een traject met een basis- en een verdieping variant. Maar om zo veel mogelijk aan te sluiten bij de recente ontwikkelingen met betrekking tot VVE is er in dit traject een combinatie gemaakt van modules uit beide varianten. Alle recente ontwikkelingen zijn door ons in het traject verwerkt. Het Vversterk-traject bestaat uit 12 modules van 3 uur.

De **modules** hebben de volgende inhoud:

- Inleiding VVE en VVE-programma's;
- Opbrengstbewust werken;
- Het volgen van de ontwikkeling van jonge kinderen;
- Beredeneerd werken: het aanpassen van je aanpak met behulp van de uitkomsten van je observatie;
- Cognitieve ontwikkeling: taal
- Cognitieve ontwikkeling: cijferen;
- Sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag;
- Sensomotorische ontwikkeling;
- Spel- en spelontwikkeling;
- Ouderbetrokkenheid;
- Overgang van voorschool naar basisschool en de doorgaande lijn;
- VVE in je eigen praktijk.

Kiki

Bij KIKI kijken we naar het hele plaatje. Tijdens de scholing leer je kinderen 'lezen', krijg je communicatieve vaardigheden aangereikt en werk je aan je persoonlijke ontwikkeling. Ons motto? Je kunt pas kinderen begeleiden, opvoeden en hun iets leren als je de stenen op je eigen pad hebt opgeraapt. Anders zullen de kinderen erover struikelen. VE lijkt een omschrijving die de lading onvoldoende dekt. Om die reden noemen wij onze VVE-scholing 'Pedagogisch Verrijken In-Zicht'. Het uitgangspunt is dat het eigen handelen van jou als professional en de gemaakte keuzes steeds weer onderwerp van reflectie zijn. Zo krijg jij inzicht in je eigen handelen en in hoe jij je handelen en de speelleeromgeving kunt verrijken. Dit komt de kwaliteit van het aanbod en de opvang ten goede: jij krijgt meer plezier in je werk en kinderen hebben daar echt baat bij.

Modules:

Module 1: Verrijken in de praktijk

Module 2: Zone van naaste ontwikkeling

Module 3: Kinderbrein

Module 4: De kracht van taal en interactie

Module 5: Kansen grijpen, kansen creëren

Module 6: Sensomotoriek

Module 7: Ondersteunen doe je zo

Module 8: Speelleeromgeving

Module 9: Gedrag van kinderen

Module 10: Het kind en zijn systeem

Module 11: Omgaan met jezelf

Module 12: Certificeren

Leerdoelen

- Kennis van de (hersens)ontwikkeling van kinderen van 2 t/m 6 jaar vergroten.
- Een kind in ontwikkeling herkennen en daar adequaat op inspelen om het kind zo in zijn ontwikkeling te stimuleren.
- Kennis vergroten op het gebied van taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Beter inzicht in eigen handelen en drijfveren om in eigen beroepshouding te kunnen groeien.
- Communicatievaardigheden verbeteren ten behoeve van een betere (warme) overdracht met ouders en/of andere professionals.
- Een doorgaande leerlijn creëren om een zorgvuldige overgang van het kind van de voor- naar de vroegschoolse educatie mogelijk te maken.
- De basale- en educatieve interactievaardigheden herkennen en bewuster inzetten om de ontwikkeling van kinderen beter te ondersteunen.
- Het eigen handelen en de speelleeromgeving verrijken om de kinderen optimaal te stimuleren in hun ontwikkeling.
- Kennis van de (hersens)ontwikkeling van kinderen opdoen en activiteiten aanbieden waarbij kinderen zich op hun eigen ontwikkelingsniveau kunnen aansluiten.
- De ontwikkeling van de kinderen stimuleren op het gebied van taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Herkennen welke vorm van begeleiding bij individuele situaties past.
- Met een programma op het gebied van voor- en vroegschoolse educatie werken.

Na/bijscholing

Opleidingsplan 2026

Voor ons opleidingsplan maken we gebruik van het KiKi abonnement APK (Academie Pedagogische Kwaliteit). Dit helpt de pedagogisch medewerker aan professionele groei en verhoogd de pedagogische kwaliteit binnen de organisatie. Tevens biedt het de organisatie structurele scholing. De pedagogisch professional kan uit een flink aantal intervisies, colleges en e-learnings kiezen, zodat er altijd iets is wat bij hem/haar past.

Waar bestaat APK uit?

APK bestaat uit:

- Intervisies: welke 6 keer per jaar gegeven worden.
- Online colleges: wekelijkse interactieve trainingen over actuele en relevante thema's
- Advieslijn: twee dagdelen per week beschikbaar voor pedagogische en educatieve vragen
- E-learnings: 12 modules, welke flexibel en naar eigen tempo te volgen zijn. Zij worden afgesloten met eindtoets en certificaat
- Certificering: bewijs van deelname voor bijscholing en professionele ontwikkeling

Voorbeelden online colleges

Kinderen 0-3 jaar:

- De sensomotoriek prikkelen
- Het snelgroeiende kindbrein
- Huilwijs: begrijp het huilgedrag

Kinderen 3-13 jaar:

- Kinderparticipatie bevorderen
- Structuur en grenzen stellen
- Van kindbrein naar tienerbrein

Kinderen 0-13 jaar:

- Creëer een rijke speelleeromgeving
- Mediawijs opvoeden
- Inclusief en cultuur bewust werken
- Systemisch kijken naar een kind en gezin

Meldcode kindermishandeling:

- Aan de slag met de meldcode
- In 'lastig' gesprek met ouders

Intervisies met diverse thema's:

- Gastouder is een vak
- In gesprek over kinderen en gedrag
- Coach de coach voor pedagogisch coaches

Bijscholing VE

Diverse college's kunnen worden gevolgd als bijscholing VE in combinatie met de e-learning met de vijf pijlers

Beschikbare e-learnings:

- Pedagogiek
- Interactievaardigheden

- Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling
- Effectief communiceren
- Huilende kinderen
- Kinderbrein
- Seksuele ontwikkeling
- Sensitieve ontwikkeling
- Baby in huis
- Werken met gebaren
- Systemisch kijken naar kinderen en gezin
- Hoogsensitief in een overprikkelende wereld

Beleid inzet VE beleidsmedewerker/coach

Binnen De Bosbengels werken met behulp van een VE beleidsmedewerker/coach (hierna VE coach genoemd), aan het verhogen van de kwaliteit van de voorschoolse educatie (VE). De VE coach ontwikkelt en implementeert het VE beleid en zorgt voor de (VE) coaching van de pedagogisch professionals op de groep. Bij het ontwikkelen van beleid gaat het bijvoorbeeld om het VVE programma, de pedagogisch educatieve omgeving, opbrengstgericht werken, doorgaande leerlijn en ouderbetrokkenheid. De pedagogisch professionals worden door de VE coach ondersteund bij het uitvoeren van de verschillende onderdelen van het VE beleid. De VE coach speelt ook een rol bij het ondersteunen van de pedagogisch professionals in het begeleiden van kinderen met een ontwikkelbehoefte. VE zit al een aantal jaren verweven in de werkwijze van onze kinderopvang. Pedagogisch professionals zijn getraind om VE in de praktijk aan te bieden en er wordt al langere tijd door middel van coaching gewerkt aan de kwaliteit hiervan. Met behulp van een VE coach zal hier intensiever op ingezet worden. In de taakomschrijving hieronder staat beschreven voor welke taken een VE coach verantwoordelijk is met daarbij een verdere toelichting.

De VE coach:

- geeft een impuls aan de VE kwaliteit binnen de opvang.
- ontwikkelt en implementeert het VE beleid en/of zorgt voor de coaching van de pedagogisch professionals op het gebied van VE.
- draagt direct en indirect bij aan het neerzetten van een pedagogisch educatieve omgeving waarin kinderen met een (risico op) achterstanden zo goed mogelijk worden voorbereid op de basisschool.
- levert expliciet een bijdrage aan het opbrengstgericht werken, maar ook aan de kwaliteit van de uitvoering van VE in brede zin. Denk hierbij onder andere aan ondersteuning bij het uitvoeren van het VE programma op de groep, de registratie en verslaglegging en de inrichting van de ruimte.
- coacht en begeleidt de pedagogisch professionals bij het werken met het kindvolgsysteem, het maken van de analyses en het bieden van een passend aanbod.
- Ondersteunt pedagogisch professionals in het begeleiden van kinderen met een ontwikkelbehoefte.
- Stuurt het stimuleren van ouderbetrokkenheid op de groepen.
- Werkt in samenwerking met scholen aan een doorgaande leerlijn.
- Onderhoudt contacten met externe partners als de logopedist.

VE kwaliteit binnen de opvang

De VE coach begeleidt en bewaakt de kwaliteit van VE binnen de opvang. Dit doet zij door de pedagogisch medewerkers te coachen door middel van coaching on the job en het bekijken van videobeelden. Dit kan één op één of in teamverband zijn. Er wordt regelmatig gekeken of er een hulpvraag vanaf de werkvloer is en of de invulling van VE op de juiste manier wordt aangeboden. Zij signaleert knelpunten en kijkt waar er verbetertrajecten nodig zijn.

Implementatie beleid

De VE coach denkt en schrijft mee aan de invulling van beleid gericht op VE. Daarbij coördineert zij processen, werkwijzen en implementatie voortvloeiend uit het pedagogisch beleid en bewaakt de continuïteit hiervan.

Educatieve kwaliteit

Eén van de belangrijkste rollen van de VE coach is het verbeteren van de educatieve kwaliteit in de voorschoolse educatie. De nadruk ligt hierbij op de dynamiek in de groep en op het individuele kind. Daarbij houdt de VE coach onderstaande onderwerpen als basis, welke van groot belang zijn:

➤ Emotionele kwaliteit op de groep.

Er wordt gekeken of kinderen zich veilig en vertrouwd voelen en of er een goede relatie is met de pedagogisch professional.

➤ Het werken in kleine groepen.

Een taal leer je door te oefenen. Om dit te bereiken moeten kinderen zelf veel leren praten en hier ook de ruimte voor krijgen. Onderzoek laat zien dat kinderen sneller ontwikkelen in kleine groepen waarin zij meer aan het woord zijn. Op deze manier is er ook meer ruimte voor interactie.

➤ Meespelen.

Tijdens het speelmoment kan de pedagogisch professional al kindvolgend meespelen in de hoeken. Het kind wordt op dit moment niet geheel vrij gelaten tijdens het spel maar wordt begeleid door de pedagogisch professional. Dit kan door bijvoorbeeld materialen toe te voegen of net dat zetje te geven in de fantasie en het spel op deze manier te verrijken.

➤ In gesprek met de ouder.

Tot slot is in gesprek gaan met de ouders van groot belang. Wat doen zij thuis en wat wordt er op de groep aangeboden?

Educatief programma

Binnen de organisatie wordt er gewerkt met het VE programma Uk & Puk. De pedagogisch coach monitort met regelmaat of er met het programma volgens de juiste richtlijnen wordt gewerkt. Zo worden er vanuit het VE programma dagelijks educatieve activiteiten aangeboden, worden deze geregistreerd en wordt er gewerkt met verschillende thema's welke aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen. Met de VE- en pedagogisch coach worden er doelen opgesteld aan de hand van het werken met het programma en de jaarlijks terugkerende borging trainingen.

Educatieve omgeving

Samen met de pedagogisch professionals bewaakt de VE coach de omgeving waarin de kinderen spelend leren. Samen met hen kijkt zij of de omgeving zo is ingericht dat het alle ontwikkelingsgebieden stimuleert. Daarbij wordt er gekeken of de omgeving uitdagend genoeg is en kinderen met (risico op) achterstanden stimuleert om zich te kunnen ontwikkelen. Vanuit Uk & Puk worden de eisen voor een rijke speelleeromgeving gevolgd, zo wordt er bijvoorbeeld gemonitord of er verschillende (thema)hoeken aanwezig zijn en of de omgeving uitdaagt tot het bevorderen van zelfstandigheid.

Opbrengstgericht werken

De VE coach evalueert met regelmaat of het werken met het VE programma op de juiste manier wordt aangeboden. Daarbij wordt er gekeken naar de manier van opbrengstgericht werken. Kinderen met een ontwikkelbehoefte bespreekt zij met de mentor van het kind en er wordt gekeken welke begeleiding er ingezet kan worden om het kind in ontwikkeling te zetten. Daarbij wordt er naar het groepsproces gekeken en op welke manier de kinderen worden voorbereid op de overgang naar de basisschool. Ook kan er gekeken worden naar groepsdoelen. Deze doelen kunnen uit de observaties worden gehaald.

Begeleiding bij het kindvolgsysteem

De VE coach bespreekt de uitkomsten van de observaties van de mentorkinderen samen met de pedagogisch professionals tijdens een groepsoverleg of tijdens een mentorgesprek. Zij kan worden ingezet op de groep om een kind met een ontwikkelbehoefte te observeren aan de hand van pedagogisch educatief beeldcoaching of een observatie tijdens een speelmoment op de groep.

Ondersteuning bij kinderen met een ontwikkelbehoefte

De VE coach bespreekt de voortgang van kinderen met een ontwikkelbehoefte tijdens de mentorgesprekken, samen met de pedagogisch professionals kijkt zij wat er op de groep wordt aangeboden aan stimulerende activiteiten en geeft zij advies welke stappen er genomen kunnen worden. Wanneer kinderen rond de 3 jaar zijn adviseert zij om eventuele externe hulp in te schakelen. Zij kan de pedagogisch professionals hierbij helpen door dit op te zetten en verdere contacten met ouders en externe partijen te onderhouden.

Ouderbetrokkenheid

De VE coach organiseert ouderbijeenkomsten voor ouders van kinderen met een ontwikkelbehoefte. Samen met de pedagogisch professional bereid zij de bijeenkomsten voor. Daarbij kan zij ondersteunend zijn in het contact met ouders en eventuele lastige oudergesprekken. Zij kan de pedagogisch professionals hier van te voren op coachen of kan bij het gesprek aanwezig zijn. Daarnaast denkt de VE coach mee over de invulling van ouderavonden en helpt bij de organisatie en uitvoering hiervan.

Samenwerking en doorgaande leerlijn

Samen met de pedagogisch coach onderhoudt de VE coach het contact met basisscholen en voert gesprekken over een doorgaande leerlijn. Per school bekijkt zij en overlegt zij met de intern begeleider en leerkrachten over de verschillende onderwerpen per school bij een doorgaande leerlijn. Zij coacht de pedagogisch professionals op de groepen in het werken aan deze doorgaande leerlijn en de kinderen op deze manier zo goed mogelijk voor te bereiden op de basisschool en de overstap daarbij.

Contact met externe partijen

Regelmatig legt de VE coach contact met externe partners als de logopedist en Sociaal Werk Oldambt.

Zij nodigt pedagogisch professionals uit ook deel te nemen aan gesprekken en ondersteunt hen of ouders wanneer er een aanmelding gedaan moet worden bij één van de externe partners.

Inzet VE beleidsmedewerker/VE coach 2025

Aantal uren

Het aantal uren dat een VE coach wordt ingezet, is aanvullend op het aantal uren van de pedagogisch beleidsmedewerker/coach vanuit de Wet IKK. De berekening is minimaal tien uur per doelgroeppeteur per jaar (telling per 1 januari), gerekend per kindercentrum. Een belangrijk verschil tussen IKK en VE: IKK richt zich met name op de pedagogische kwaliteit, VE richt zich sterk op de educatieve kwaliteit en daarmee samenhangend het doelgericht werken. De VE coach focust zich op de plus die VE vraagt bovenop de 'basis' kwaliteit.

Het aantal uren dat een VE coach wordt ingezet is afhankelijk van het aantal kinderen met een VE indicatie (rekenregel 10 uur per VE kind per jaar, telling januari). De werkzaamheden van de VE coach zijn niet één op één zijn terug te brengen op 10 uur per doelgroepkind. De voorgeschreven uren per locatie mogen naar eigen inzicht worden ingezet, zolang de inzet gericht is op kwaliteitsverbetering van de beroepskrachten en het aanbod van de VE op de groepen waar VE kinderen aan deelnemen.

Binnen De Bosbengels worden de VE coach uren verdeeld over de hiervoor beschikbare medewerkers.

Functievorm

In de praktijk kiezen we er bij voorkeur voor om een HBO'er of MBO+er met ruime ervaring binnen VE in te zetten als VE coach. Er zijn verschillende functievormen mogelijk. De ene VE coach houdt zich bezig met het VE beleid en is daarnaast met regelmaat in een coachende rol (boventallig) op de groep aanwezig ter ondersteuning van de pp'ers bij het aanbieden van een kwalitatief sterk VE aanbod. De andere HBO/MBO4+ VE coach heeft de rol van VE coach in combinatie met de functie van pedagogisch professional en draagt direct bij aan een sterk VE aanbod aan kinderen en ouders door haar werk op hoogkwalitatief niveau te doen en als rolmodel te dienen voor collega's. De functie kan ook gecombineerd worden met de functie 'IKK pedagogisch coach'.

De VE coach wordt aangestuurd door en legt verantwoording af aan de adjunct-directeur. De adjunct-directeur neemt deel aan het VE overleg met de gemeente.

Evaluatie

Half jaarlijks wordt het beleidsplan VE en de inzet van de VE coach geëvalueerd (juni en december). Er wordt gewerkt met SMART doelen de plan-do-check-act cyclus. Duidelijk moet zijn wat de stand van zaken van de gestelde doelen is, of ze zijn behaald of moeten worden bijgesteld. De VE coach doet hiervan de verslaglegging.

Inzet VE coach 2026

Aantal VE (doelgroep)kinderen januari 2026

VE locatie: Kinderopvang de Bosbengels

aantal doelgroepkinderen: 0

uren per jaar: 10

Week /40:

Inzetbaar als VE coach

Natascha Uchtman is inzetbaar als VE coach.

Doelen 2026

Algemeen

- De VE coach werkt de doelen (in overleg met de pp'ers) (SMART) uit.
- Bekijkt hoe de opvangruimte zo goed mogelijk benut kan worden om er zo veel mogelijk profijt van te krijgen in de kindontwikkeling.
- Zoekt uit welke passende materialen voor voorschoolse educatie aangeschaft kunnen worden om het aanbod hiervan te verrijken
- Er wordt extra aandacht geschonken aan de plan-do-check-act methode om duidelijke verbeterstappen te kunnen zetten en de kwaliteitsdoelen te behalen.
- Kwartaal rapportage / verantwoording

Peuteropvang

- Motorische ontwikkeling.

We kijken op de groepen bewust naar de stimulering van de motorische ontwikkeling door het dagelijks aanbieden van verschillende activiteiten gericht op bijvoorbeeld het stimuleren van rollen, fijne en grove motoriek of actief naar buiten.

- Gesprekstechnieken

De opgedane kennis uit de training over gesprekstechnieken wordt verder ingezet in de praktijk tijdens gesprekken met ouders en collega's.

- Implementeren Uk & Puk 2.0

In 2026 starten we met het werken met de thema's van Uk & Puk 2.0.

Doorgaande leerlijn

In 2026 is ons doel om de samenwerking met de scholen te intensiveren op het gebied van de doorgaande leerlijn. Onder andere hiervoor is de VVE werkgroep opgericht. Zij hebben iedere maand een overleg met alle VVE organisaties in Oldambt en de SOOOG basisscholen.

Bijlage I: Toelichting aanbod 960 uur

Peuteropvang 40 weken open, 4 uur VE aanbod per dag

Als een kind tussen 2,5 en 4 jaar start en eindigt met 4 dagdelen per week, maakt dit in 1,5 jaar 960 uur. Een kind kan bijvoorbeeld ook bij 2,5 jaar starten met 3 dagdelen, met de 3e verjaardag verhogen naar 4 dagdelen en bij 3,5 jaar verhogen naar 5 dagdelen per week waarmee ook een aanbod van 960 uur ontstaat.

Voorbeeld dagdelen 4 uur

Leeftijd	Dagdelen 4 uur	Uren per week	weken	Uren
2,5 -3 jaar	4	16	20	320
3-4 jaar	4	16	40	640
Totaal				960